

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
Відділ освіти Волноваської РДА
Ольгинська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів

«Діти та соціальні мережі»

Заступник директора з НВР
Ольгинської ЗОШ І-ІІІ ступенів
Кутненко Наталя Вікторівна

2013

Замало опанувати премудрість, слід також уміти

користуватися нею

Цицерон

Діти і соціальні мережі

Діти та Інтернет, діти та соціальні мережі тема надзвичайно злободенна. Її обговорюють педагоги. Вона турбує батьків, які зі своїми сумнівами й побоюваннями звертаються знову ж таки до педагогів і на батьківських зборах, і при індивідуальному спілкуванні. Щоб бути готовими до цієї непростої розмови, давайте разом поміркуємо, які загрози чатують на наших дітей у мережі і як ліпше вчинити у тому чи тому випадку

Усі ми помічаємо, як швидко змінюється наше життя. Якщо раніше соціальна активність наших підлітків обмежувалася лише шкільним коридором, спілкуванням з однолітками на вулиці або у дворі, то сьогодні така форма комунікації стала для них не вигідною, немодною і часозатратною. При цьому для нормального особистісного зростання і самоідентифікації їм, як і раніше, необхідно бути «своїми» у колі ровесників, ділитися з ними найвідвертішими таємницями, обговорювати плани, сваритися і миритися. Тому тим місцем, де сучасний підліток зміг себе вільно комунікативно реалізувати, стали соціальні мережі. Швидкість, зручність, неординарність, вседоступність і одночасно конфіденційність особистої інформації спричинили «мережевий бум», стали новим способом адаптації дитини до соціального життя. Соціальні мережі повнокровно зайняли ту нішу, яку до них ще два покоління назад займали вулиці і двори, де гралися, готували уроки, обмінювалися марками, розпускали плітки і освідчувалися у коханні...

По той бік реальності

Головна відмінність соціальних мереж від решти інтернетресурсів полягає у тому, що у їх створенні і підтримці беруть участь самі користувачі, які ведуть свої онлайн - щоденники, обмінюються інформацією щодо своїх інтересів і захоплень. Особливо актуальною є можливість вільно контактувати

одне з одним, а також створювати свої групи і співтовариства. Іншими словами, тут є все те, чим обділило дітей сучасне суспільство, обмеживши їх вільне і невідконтрольне дорослим спілкування у реальності. Саме цієї невідконтрольності, насамперед, і бояться дорослі. У соціальних мережах, як і колись у реальному дворі, можна зустріти і друзів, і ворогів, і хуліганів, і відвертих негідників.

Діти мають уміти шукати в Інтернеті необхідну інформацію і користуватися нею. ***Алеголовне, чого ми маємо їх навчити, - це безпеці.***

На жаль, нині не кожна школа має можливість використовувати під час роботи в Інтернеті відповідні фільтри. Не часто користуються такими програмами і вдома. За статистикою, 86% батьків не знають, які сайти відвідують їхні діти; 22% дітей періодично заходять на сайти «для дорослих».

Інститут соціології НАН України у 2009 році провів Всеукраїнське соціологічне дослідження, яке виявило тривожні тенденції:

понад 28% опитуваних дітей готові надіслати свої фотокартки незнайомцям в Інтернеті;

17% - без коливань діляться інформацією про себе і свою родину (адреса, професія, графік роботи батьків, наявність цінних речей у домі тощо).

Близько 14% опитуваних час від часу відправляють платні SMS за бонуси в онлайн-іграх і лише дехто звертає увагу на вартість послуги.

Лише у 11% батьків знають про такі онлайн-загрози, як «дорослий» контент, азартні ігри, онлайн- насилля, кіберзлочинність.

Головне завдання батьків та педагогів у цій ситуації не зачинити для дитини наглухо двері у віртуальний світ, а навчити її уникати небезпек і всієї погані так само, як ми навчаємо цього у реальності. Тому насамперед потрібно розібратися: що саме так насторожує нас у захопленні дітей Інтернетом, зокрема соціальними мережами? Чи є вірогідність, що ці побоювання виправдаються? Які ще способи, крім категоричних заборон, допоможуть ефективно застерегти наших дітей від загроз віртуальності?

Педагоги і практичні психологи мають допомогти батькам з'ясувати ці питання.

Учимо дітей уникати Інтернет небезпек

Ситуація №1

Спілкуючись у соціальних мережах, дитина може легко стати жертвою шахраїв та педофілів.

Діти, на відміну від дорослих, зовсім інакше реагують на симпатію, проявлену до них незнайомими людьми. І не відчуваючи небезпеки, можуть відверто розповісти їм про свої захоплення, проблеми, сумніви і тривоги. А досвідчений маніпулятор може легко скористатися цією інформацією зі своєю мерзенною метою.

Як діяти?

Не залякуючи дитину, розказати їй, що спілкуючись у соціальних мережах, у жодному разі не можна:

- вказувати у профілі користувача свою справжню адресу і номер телефону, номер школи, розповсюджувати інформацію про рівень сімейного достатку, місце і графік роботи батьків;
- додавати у друзі і запрошувати дружити людей, яких не знаєш особисто;
- завищувати свій вік;
- виставляти відверті фото (особливо це стосується дівчаток);
- погоджуватися на реальну зустріч з людьми, яких знаєш лише віртуально.

Ситуація №2

Спілкуючись у соціальних мережах тривалий час, діти втрачають здатність до реального спілкування.

Як правило, діти спілкуються у мережі зі своїми ж однокласниками або однолітками, тому говорити про абсолютну заміну реального спілкування віртуальним не варто. Найчастіше у мережевому «павутинні» «губляться»

замкнуті, сором'язливі підлітки, яким у реальності складно налагодити будь-які соціальні відносини.

Як діяти?

- Дати дитині змогу більше спілкуватися зі своїми ровесниками у реальному житті. Дозволити їй запрошувати однокласників і друзів додому (не лише на день народження). Відпускати дитину у гості, навіть якщо приятель чи подруга мешкає у протилежному кінці міста. Звичайно, йдеться про тих друзів, яких дитина (а ліпше - і батьки) знає особисто.

- Запропонувати дитині відвідувати ті місця, де вона зможе реалізувати свої таланти і знайти нових друзів, — гуртки, спортивні, танцювальні секції, влітку — табори відпочинку.

- Якщо дитина занадто скута, замкнена, а це здебільшого і є комунікативним бар'єром, проконсультуватися у професійного психолога. На жаль, проблема не долається так швидко, проте це є одним з найефективніших шляхів її розв'язання.

.

Ситуація №3

Потрапивши у соціальну мережу, дитина відмежовується від батьків, перестає підтримувати з ними відносини.

Віддаляння від сім'ї - нормальний етап дорослішання. Без цього підліток не зможе збагнути свою унікальність, знайти власне місце під сонцем. Ця стадія розвитку дитини збігається з періодом активної соціалізації, який, як уже зрозуміло, протікає не лише у реальному, а й у віртуальному світі.

Як діяти?

- Частіше цікавитися мережевим життям дитини, проте робити це обережно і делікатно. Не контролювати кожен її крок, не дозволяти собі таємно переглядати повідомлення і контакти: навіть дитина має право на свій особистий простір.

- Попросити дитину налаштувати вам аккаунт у соціальній мережі. Нехай вона навчить вас «перекачувати» фільми, музику, книги, обмінюватися цікавими Інтернет - посиланнями.
- Організувати спільний з дитиною Інтернет-проект. Наприклад, оформити сімейне генеалогічне древо, опублікувати уривки з прабабусиних мемуарів тощо.
- Додати дитину у друзі в соціальній мережі.

Ситуація №4

Діти спільно виконують у «в контактi» домашні завдання. Це погано позначиться на їхній успішності.

У колективній підготовці до уроків немає абсолютно нічого поганого. У реальності це робили школярі всіх часів. Власне, це навіть корисно: пояснення більш успішного однокласника дитина може зрозуміти краще, ніж ваші. До того ж, спільна підготовка домашніх завдань розвиває навички роботи у команді: поки один з учасників готує інформацію для твору з української мови, інший ламає голову над задачками з математики, а третій готує матеріали для презентації з географії.

Як діяти?

- Не вживати ніяких заходів, якщо у дитини нормальна успішність у школі.
- Спробувати спільно з учителем або шкільним психологом з'ясувати причини проблем з успішністю, якщо такі все ж таки є, та обговорити шляхи їх подолання.

Ситуація №5

У соціальних мережах більшість підлітків неосвічені. Спілкуючись комп'ютерним сленгом, дитина перестане говорити нормальною мовою.

Так звана «олбанська мова» або «мова падонкафф» - жартівливий сленг більшості соціальних мереж. Не варто пов'язувати причину її появи з раптовим і різким падінням рівня освіченості в інтернеті. Насправді все значно простіше:

мовлення у мережі певною мірою уподібнюється сучасному усному мовленню, і «олбанська мова» - це, по суті, лише спроба фонетичного запису розмовного мовлення підлітків.

Отже, прямого взаємозв'язку між знанням «олбанської» і незнанням української немає.

Як діяти?

- Сприймати ситуацію з гумором.
- Попросити дитину перекласти українською мовою написане «олбанською» повідомлення, скласти глосарій «олбанської мови», пояснити правила правопису.
- Не варто боротися за чистоту української мови в окремо взятій сім'ї.

Не списувати все на вплив соціальних мереж, якщо у дитини часто виникають проблеми з письмовим мовленням. Обов'язково обговорити ці моменти з учителем української мови, проконсультуватися у кваліфікованого логопеда. За необхідності - домовитися про кілька додаткових уроків.

«Не вчи камінь котитися, просто прийми перешкоду – і він сам покотиться»

Мудрість Г. Сковороди